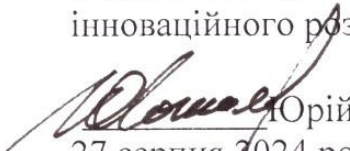

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра історії музики

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, проректор з науково-
педагогічної діяльності та
інноваційного розвитку, професор

Юрій СОКОЛОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

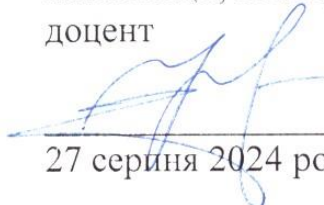
Проректор з науково-педагогічної
роботи, доцент

Богдан ДАШАК
28 серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету музикознавства,
композиції, вокалу та диригування,
доцент

Ірина КУРИЛЯК
27 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Композиція
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін науково-фахової підготовки (ОК1.3)
Загальний обсяг	3 кредитів ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік (3), атестаційний екзамен (3)
Термін викладання	3 семестр
Факультет	Музикознавства, композиції, вокалу та диригування
Форма навчання	Денна, заочна

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка 26 серпня 2024 року (Протокол № 1).

Розробники:

НАЗАР ЛІЛІЯ ЙОСИФІВНА – кандидатка мистецтвознавства, доцентка
кафедри історії музики

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії музики

27 серпня 2024 р., Протокол № 1

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками дослідницької, творчої та педагогічної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Основне завдання дисципліни дати студентові належний професійний педагогічний досвід з можливістю викладання спеціальних дисциплін не тільки у системі середньої ланки музичної освіти, але й вишах. Даний курс має по суті узагальнюючий характер, тобто в його ході повторюються та закріплюються знання, отримані на освітньому рівні «бакалавр» разом із здобуттям нових навиків, досягнення освітніх вимог навчальних закладів різноманітного спрямування та профілю у вищій школі, специфіки його завдань, нормативних обсягів засвоюваного в ньому дидактичного матеріалу тощо.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності	
ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою.
ЗК 2	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.
ЗК 4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 9	Здатність працювати автономно.
2.2 Спеціальні (фахові) компетентності	
СК 1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
СК 2	Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.
СК 4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.
СК 5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
СК 6	Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
СК 7	Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
СК 8	Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
2.3. Програмні результати навчання	
РН 1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.
РН 3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН 4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН 5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.
РН 6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН 7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
РН 8	Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / музикознавчих дисциплін / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

№	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами (денна) та загальна кількість годин в семестрі (заочна)		
		Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота			
							Всього	у тому числі:						
								Лекції	Індиві - дуальні	Прак - тичні				
		Семестри												
		1	2	3										
		Кількість тижнів в семестрі:												
15/4	15/2	15/4												
OK1.3	Методика викладання спеціальних дисциплін		3	3	3	90	30/6	30/6			60/84			2/6

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні	практичні	
II		3	90	30/6	30/6			60/84
	3	3	90	30/6	30/6			60/84
Всього		3	90	30/6	30/6			60/84

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3 семестр

Модуль 1. Хорове диригування, симфонічне диригування			Кількість годин	
			Аудиторні (денна)	Аудиторні (заочна)
Змістовий модуль 1. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ З ІНДИВІДУАЛЬНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ				
1	Тема 1	Методика розбору і показу творів камерно-вокального жанрів + практична робота	5	1
2	Тема 2	Методика показу та розбору творів камерно-інструментального жанрів + практична робота.	5	1
3	Тема 3	Методика розбору інструментальних творів великих форм + практична робота.	5	1
Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ З КОЛЕКТИВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ				
4	Тема 4	Методика викладання курсу "Музична література".	3	1
5	Тема 5	Оглядовий тип уроку. Методичні аспекти.	2	
6	Тема 6	Види позакласної та позашкільної музично-освітньої діяльності	5	1
7	Тема 7	Методика викладання курсу "Методика музичного виховання"	5	1
		Всього годин за лекційний курс	30	6

**Самостійна робота
(денна, заочна)**

3 семестр

Самостійна робота

№	Тема		Кількість год (денна/заочна)
1	Тема 1	Підготовка вчителя до уроку.	8 /16
2	Тема 2	Різновиди методів навчання.	10 /15
3	Тема 3.	Підготовка до практичної педагогічної діяльності	10 /15
		Поточний контроль	2 /3

4	Тема 4.	Огляд вітчизняних та закордонних навчальних посібників, програм, методичних праць тощо та літератури про музику. Робота з інтернет-джерелами.	10 /10
5	Тема 5.	Креативність вчителя як запорука позитивного результату навчання та виховання учнів.	15 /20
		Підсумковий контроль (залік)	5 /5
		Всього	60/84

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика викладання спеціальних дисциплін»

Критерій оцінки, що виставляється студенту з даної дисципліни, складається із сумарного результату його праці над опрацюванням та засвоєнням практичного матеріалу протягом певного часу. Він поєднує об'єктивні (в даному випадку – обдарованість виконавця) та суб'єктивні (його набуті знання, досягнуті результати, виконавські та сценічні якості, ставлення до обраної професії) фактори, які впливають на оцінку. Основу поняття критерію оцінювання складають вокально-технічні, артистично-виконавські, виразові якості у сценічному виступі конкретного студента.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Відмінно, A (90-100 балів) (45-50)

Бездоганне та вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, володіння необхідним термінологічним багажем, вміння застосувати теоретичні знання і термінологічний багаж для характеристики епохи і стилю автора твору.

Дуже добре, В (82-89 балів) (41-44)

Вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, володіння необхідним термінологічним багажем. Студент іноді може допуститися несуттєвих помилок.

Добре, С (74-81 балів) (37-40)

Вчасне виконання усіх завдань відповідної складності, при яких допущено дві-три суттєві помилки.

Задовільно, D (64-73 балів) (32-36)

Виконання усіх завдань відповідної складності, при яких допущено до п'яти суттєвих помилок. Студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, плутає термінологію, не вміє її застосувати.

Достатньо, E (60-63 балів) (30-31)

Виконання завдань відповідної складності, при яких допущено шість-вісім суттєвих помилок. Студент слабо орієнтується в теоретичному матеріалі, його знання достатньо фрагментарні, являють собою набір окремих фактів, не пов'язані в цілісну систему.

Незадовільно FX (35-59) (18-29)

Невиконання завдань або їх виконання на низькому технічному, рівні, що не відповідає вимогам. Студент не здатний логічно вибудувати причинно-наслідковий ряд розвитку ідеї; не володіє спеціальною термінологією; не може застосувати своїх знань на практиці. Оглядовий рівень опанування матеріалу.

Незадовільно F (0-34) (0-17)

Невиконання всіх контрольних робіт або їх виконання на дуже низькому технічному, рівні, що навіть приблизно не відповідає вимогам. Студент не орієнтується ані в теоретичному матеріалі, ані в необхідній термінології.

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Пояснювально-ілюстративний
2. Репродуктивний
3. Метод проблемного викладення
4. Частково-пошуковий, або евристичний
5. Дослідницький

На практиці викладач з дисципліни «Методика викладання спеціальних дисциплін» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які повинні забезпечити оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з методики викладання академічного співу.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими знаннями та навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на атестаційному екзамені.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

Законотворчі та нормативні документи:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392
2. Державний стандарт початкової загальної освіти затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462.
3. Закон “Про загальну середню освіту” від 13 травня 1999 року № 651-XIV зі змінами.
4. Закон “Про культуру” від 14 грудня 2010 р. № 2778-VI зі змінами.
5. Закон “Про освіту” від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII.
6. Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 28 січня 2014 № 1/9-74.
7. Концепція сучасної мистецької школи. Затверджено наказом Міністерства культури України від 20 грудня 2017 р. №1433.

8. Концепція художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти і науки України, Академії педагогічних наук України № 151/41 від 25 лютого 2004 р.
9. Навчальні програми. Міністерство освіти і науки України. <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programy.html>
10. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи, затверджено рішенням Колегії МОН України від 27 жовтня 2016 р.
11. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — Київ: ТОВ Видавничий дім “Плеяди”, 2017. — 206 с.
12. Положення про державну середню спеціалізовану мистецьку школу (школуінтернат), що належить до сфери управління Міністерства культури України затверджене наказом Міністерства культури і мистецтв України 27.04.2004 № 35 (у редакції наказу Міністерства культури України 25.09.2012 № 1029).
13. Програми Нової української школи. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalniprogrami/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

Література зі загальної й музичної педагогіки, загальної та музичної психології, методики тощо

14. Назар Л. Методично-програмне забезпечення комплексу музично-історичних дисциплін: Слухання музики. Музична література. Українське музичне мистецтво. Світове музичне мистецтво. / Назар Л., Кобрин Н., Шевчук С., Холевінська Я., Степан О. / редактор-упорядник Лілія Назар. ISBN 978-96696687-2-1. Міністерство культури України, Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти, Львівська національна музична академія ім. М. Лисенка, середня спеціалізована музична школа-інтернат ім. С. Крушельницької. Київ: Мелосвіт, 2018. 354 с.
15. Актуальні проблеми початкової освіти: психолого-педагогічні та методичні аспекти: монографія / [Парфілова С. Л. та ін.]; за заг. ред. д-ра пед. наук, проф. А. А. Сбруєвої, канд. пед. наук, доц. С. М. Кондратюк; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми: Мрія, 2014. 394 с.
16. Андрейко О. І. Акмеформування виконавської культури музиканта. // Професійна мистецька освіта і художня культура. Вип. 6. Київ, 2016. С. 184—195.
17. Андрейко О. І. Музично-пізнавальна самостійність як чинник становлення виконавської культури інструменталіста. // Наукові записки. Вип. 139. Кіровоград, 2015. С. 18—22.

18. Андрейко О. І. Теоретико-методичні засади формування виконавської культури музиканта-інструменталіста. Навчальний посібник. Львів: Простір-М, 2017. 123 с.
19. Анікіна Т. Музична педагогіка: історія та теорія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — Луганськ: ДЗ “ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2011. 119 с.
20. Антропова Т. Науково-теоретичні розробки Б. Яворського з питань реформування музичної освіти в Україні.// Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: Культурологічні проблеми української музики (Наукові дискурси пам’яті академіка І. Ф. Ляшенка). Вип. 16. Київ, 2002. С. 187—194.
21. Афанасьєв Ю. Професійна підготовка музиканта: уроки Болеслава Яворського: монографія / Ю. Л. Афанасьєв, О. Ф. Джура; Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ: ДАКККиМ, 2009. 128 с.
22. Байсара, Л. І. Множинність прояву видів інтелекту: конспект лекцій. — Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2010. 96 с.
23. Бех І. Вивчення особистості молодшого школяра. // Початкова школа. 1993. № 3. С. 64.
24. Бех І. Д. Особистісно-зорієнтоване виховання. Науково-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1998. 315 с.
25. Бодак Я. А., Гукова В. В., Спімахова О. В., Карлова О. А., Кулик В. В., Полячок О. І., Семирозум О. М., Смольська Н. І., Томасишин І. М.
26. Бондар В. І. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтесорі: навч. посіб. / В. І. Бондар, А. М. Ільченко. Полтава: РВВ ПДАА, 2009. 252 с.
27. Борисова С. В. Інтонаційна мова народної музики в контексті проблеми відродження духовної культури (педагогічний аспект). // Нові педагогічні технології в контексті сучасних концепцій змісту освіти: Зб. статей за матеріалами Всеукр. наук.-метод. конфер. — Луганськ: ЛДП, 1998. С. 252—254.
28. Борисова С. В. Національна самосвідомість як питання ідентифікації особистості (спроба методологічних міркувань щодо педагогічного аспекту проблеми). // Теоретичні і прикладні проблеми психології та педагогіки: Зб. наук. праць. Луганськ: Вид-во СНУ імені Володимира Даля. 2002. №3(3). С. 42—49.
29. Борисова С. В. Специфіка українського національного музичного образу // Вісник Луганського державного педагогічного університету імені Тараса Шевченка. 2002. №6 (50). С. 34—41.

30. Борисова С. В., Литвинов О. М. Глобальне, національне й особисте в екологічній свідомості // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України імені 10-річчя незалежності України. 2001. Вип. 4. С. 5—16.
31. Борисова С. В., Литвинов О. М. Формування національної самосвідомості сучасної молоді як проблема педагогіки вищої школи: питання методології. // Проблеми розвитку педагогіки вищої школи в ХХІ столітті: теорія і практика. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конфер. Одеса: НВВ ОЮІ НУВС, 2002. С. 127—131.
32. Булик-Верхола С. З. Формування і розвиток української музичної термінології. // Українська термінологія і сучасність. Збірник наукових праць. Вип. V / Відп. ред. Л. О. Симоненко. Київ: КНЕУ, 2003. С. 41—45.
33. Ващенко Г. Вибране: питання розвитку та становлення характеру особистості. Дрогобич: Пристай Б. Р., 2012. 134, [1] с.
34. Ващенко Г. Вибране: форми і методи навчання. Дрогобич: Наш друк, 2011. 131, [1] с.
35. Ващенко Г. Виховний ідеал: підручник для педагогів, виховників, молоді і батьків. Львів: Всеукраїнське педагогічне товариство ім. Григорія Ващенка, 2006. 278 с.
36. Ващенко Г. Твори. / Ред. А. Погрібний. Т. 4: Праці з педагогіки та психології / Упоряд. та авт. передмов. О. Вишневецький. Київ, 2000. 416 с.
37. Верещагіна А. Музика в школі: зб. статей, вип. 5. Київ: Муз. Україна, 1979. 96 с.
38. Вінник Н. Психолого-педагогічні підходи до особистісного розвитку інтелектуально обдарованих старшокласників: метод. рек. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдаров. дитини. Київ: Ін-т обдаров. дитини, 2014. 24, [1] с.
39. Гарднер Г. Множинні інтелекти. Теорія у практиці: хрестоматія. Київ: Мегатайп, 2004. 288 с.
40. Горбенко С. Історія гуманізації музичної освіти дітей шкільного віку: Навч. посіб. / Нац. пед. ун-т ім. М. Драгоманова. Кам'янець-Поділ.: Вид. Зволейко Д. Г., 2007. 347 с.
41. Гурин О., Кобрин Н., Клим Г., Шевчук С., Холевінська Я. Музична література. / Ред.-упор. // Програми з профільних предметів для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл музичного профілю / Упор. О. В. Корнілова, О. В. Гайдамака. Харків: Ранок, 2009. С. 185—196.
42. Гурин Л., Назар Л. Програма з предмету “Музика” для ЗОШ України. Львів, 1999. 40 с.

43. Демчишин М. Методика формування художньо-творчої особистості засобами музичного мистецтвами: навч.-метод. посіб. для викл. і студ. вищ. мистецьких закл. та вчителів загальноосвіт. навч. закл./ Науково-методичний центр середньої освіти. Суми: ВВП “Мрія-1”, 2004. 106 с.
44. Динаміка розвитку інтелектуальних здібностей обдарованої особистості у підлітковому віці: монографія / [О. Ю. Буров та ін.; за ред. О. Ю. Букова]; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдар. дитини. Київ: Інформаційні системи, 2012. 257 с.
45. Дитина — педагог: сучасний погляд. Психолого-педагогічні та соціальні аспекти сучасної дошкільної та початкової освіти: колективна моногр. / [О. П. Аматьєва та ін.]; ДЗ “Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка”. Луганськ: ДЗ “ЛНУ ім. Т. Шевченка”, 2010. 492 с.
46. Диференційований підхід до навчання учнів в дитячих музичних школах: метод. рек. / Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв; М. І. Ромасенко (уклад.), Т. Б. Борисова (уклад.). Київ: ДАКККиМ, 2003. 20 с.
47. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Вид. 3. Київ: “Академвидав”, 2015. 304 с.
48. Драганчук В. М. Апробація методів і форм психокоригуючої дії музики у вихованні дітей вікової категорії 5-6 років. // Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції “Професійна мистецька освіта: діалог традицій та інновацій”. Київ, 2000. С. 129—130.
49. Драганчук В. М. До питання нейродинамічних та психогенних факторів у процесі музичного сприйняття // Україна на межі тисячоліть: етнос, нація, культура: Доповіді та повідомлення. — Кн.1—2 / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. Київ, 2000. С. 424—444.
50. Драганчук В. М. Історія музикотерапії як підґрунтя нових психологопедагогічних систем. // Проблеми педагогічних технологій: Зб. наук. праць. Вип. 3. —Луцьк, 2000. С. 10—17.
51. Драганчук В. М. Константи сприйняття у діалозі “композитор – виконавець – слухач” (на прикладі мелодико-інтонаційних і ладових факторів). // Теоретичні та практичні питання культурології: Зб. наук. статей. Вип. 12. Мелітополь, 2002. С. 26—37.
52. Драганчук В. М. Концепції катарсису у процесі їх історичного розвитку. Науковий вісник ВДУ. Серія “Історичні науки”: Зб. наук. праць. Вип. 3. / Волинський державний університет ім. Лесі Українки. Луцьк, 2000. С. 188—193.

53. Драганчук В. М. Музика і реципієнт: діалогіка взаємозв'язку. // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Мистецтво і освіта: Зб. наук. праць. Вип. 6. Львів, 2001. С. 21—29.
54. Драганчук В. М. Музичний твір: проблема впливу на реципієнта. // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Вип. 12
55. Драганчук В. М. Пролонговане сприйняття музики як художнє моделювання емоційно-етичних параметрів підлітка. // Проблеми педагогічних технологій: Зб. наук. праць. Вип. 4. Луцьк, 2000. С. 142—151.
56. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: монографія. —Черкаси: Черкас. ЦНП, 2013. 520 с.
57. Задорожний І. Музичне виховання в методиці Августина Волошина. // Освіта Закарпаття. Ужгород: ЗПППО, 2006. № 3 . С. 90–91.
58. Земляна І. П. Психологічні фактори методики “Слухання музики” в ССМШ. // Формування творчої особистості в інформаційному просторі сучасної культури: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції викладачів ССМШ. Симферополь, Харків: СОНАТ, 2005. С. 100 -106
59. Ігнатенко П. Р., Поплужний В. Л., Косарева Н. Виховання громадянина. Київ: ІЗМН, 1997. 252 с.
60. Інститут обдарованої дитини. Електронна бібліотека. Режим доступу: <http://biblos.iod.gov.ua/catalog.php>
61. Кардашов В. Художньо-творчий розвиток особистості: теоретичний та методичний вимір: монографія. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2007. — 255 с.; 2-ге вид., доп. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2009. 263 с.; 3-тє вид., допов. Мелітополь: Вид. будинок ММД, 2011. 287 с.
62. Каюков В. І. Українська етнопедагогіка в школі. // Рідна школа. 1991. № 12. –С. 19 —22.
63. Кияновська Л. До питання про сприйняття програмного твору. // Українське музикознавство. Вип. 22. Київ: Музична Україна, 1987. С. 15—22.
64. Кияновська Л. Українська музична культура: підручник. К.2012, 210 с.
65. Кобрин Н. В. Впровадження й обґрунтування новітніх методичних засад у сучасній спеціалізованій музичній освіті України. // Гуманітарні студії НАКККиМ 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції (Київ, 23 листопада 2017 р.) Київ: НАКККиМ, 2017. С. 51—55.

66. Кобрин Н. Історичні, життєтворчі й мотиваційні засади викладання української музики в системі ССМШ. // Актуальні питання культурології. Вип. 17. Рівне, 2017. С. 263—270.
67. Кобрин Н. Концепція національного виховання через музичну культуру. // Кобрин Н. В. Музична культура в національному русі галицьких українців (1891–1939). Дисертація на здобуття наук. ступеня канд. історичних наук за спеціальність 07.00.01 – історія України. [Рукопис] Львів, 2010. С. 153—174: (Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича)
68. Кобрин Н. Музика в системі національного виховання молоді в Галичині (кінець ХІХ — 20–30-ті рр. ХХ ст.) // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна. Вип. 18. Львів: Львівський національний університет імені І. Франка, 2004. – С. 224–231.
69. Кобрин Н. Предмет “Українське музичне мистецтво” в аспекті новітніх освітніх технологій. // Культурологічний альманах. Інноваційні технології в галузі культури. —Вип. 6. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. С. 62—66.
70. Кобрин Н. Традиції музично-історичної освіти Галичини. // Молодь і ринок. Дрогобич, 2017. Ч. 3(146). С. 15—20.
71. Кобрин Н. В., Назар Л. Й., Шевчук С. Й. Джерела спеціальної професійної музичної освіти у Львові в перші половині ХІХ століття. (До історії ЛССМШ ім. С. Крушельницької). // Формування творчої особистості в інформаційному просторі сучасної культури. Сімферополь, Харків: СОНАТ, 2005. С. 82—88.
72. Козаренко О. В. Феномен української національної музичної мови. Львів: НТШ, 2000. 284 с.
73. Козир А. Вступ до акмеології мистецької освіти: навч.-метод. посіб. / А. В. Козир, В. І. Федоришин; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ: Видво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 260 с.
74. Кушка Я. Методика музичного виховання дітей: навч. посіб. для ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації: у 2 ч. Вінниця: Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв України, 2007. Ч. 1. 216 с.
75. Лисюк С. Розвиток моральних почуттів підлітків засобами музичного мистецтва: навч.-метод. посіб. / Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса: Астропринт, 2009. 140 с.
76. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи: у 2 т. Львів: видавництво М. Коць, 2000. Т. 2. 816 с.
77. Майбурова Є. В. Питання методики викладання музичної літератури: метод. розробка для викладачів муз. л-ри. Київ, 1970. 59 с.

78. Мартянова Г. Зміст, форми і методи формування креативності учнів засобами музики: навч. посібник для студ. пед. навч. закладів / Криворізький держ. педагогічний ін-т. Київ: [б.в.], 1995. 134 с.
79. Масол Л. М. Загальна мистецька освіта: теорія і практика: монографія / Ін-т пробл. виховання АПН України. Київ: Промінь, 2006. 432 с.
80. Масол Л. М. Мистецька освіта в Україні: розвиток творчого потенціалу в ХХІ столітті: аналіт. доп. / Л. М. Масол, О. В. Базелюк, О. А. Комаровська, В. Г. Муромець, В. В. Рагозіна; ред.: Л. М. Масол; НАПН України, Ін-т пробл. виховання. Київ: Аура Букс, 2012. 239 с.
81. Матеріали Міжнародної науково-творчої конференції “Мистецька освіта і культура України ХХІ століття: євроінтеграційний вектор” / Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтва [та ін.]; [Андросова Л. В. та ін. редкол.: Чернець В. Г. та ін.]. Київ: НАКККіМ, 2016. 287 с.
82. Методика викладання музично-теоретичних і музично-історичних предметів: (муз. школа — училище — консерваторія): зб. статей / Упоряд. В. Самохвалов. Київ: Муз. Україна, 1983. 95 с.
83. Методика музичного виховання: курс лекцій. / Уклад. В. В. Мішедченко; Глухівський держ. педагогічний ун-т. Глухів: РВВ ГДПУ, 2005. 120 с.
84. Мистецька освіта в контексті Європейської інтеграції. Теоретичні та методичні засади розвитку / Тези міжнародної науково-практичної конференції (30 червня – 2 липня). Київ, Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2004. 400 с.
85. Мистецька освіта в Україні: теорія і практика: колективна монографія/ О. П. Рудницька [та ін.]; заг. ред. Михайличенко О. В., редактор Г. Ю. Ніколаї. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.
86. Михайличенко О. В. Основи загальної та музичної педагогіки: теорія та історія: Навчальний посібник. / Вид. друге доп. та перероблене. Суми: вид. “Козацький вал”, 2009. 211 с.
87. Мистецтво життєтворчості особистості: науково-методичних посібник у 2 ч./ Гол. ред. ради В. М. Доній. Ч. 1: Теорія і технологія життєтворчості. Київ: ІЗМН, 1997. 392 с.; Ч. 2: Життєтворчий потенціал нової школи. Київ: ІЗМН, 1997. 936 с.
88. Музична педагогіка та виконавство: зб. ст. / ред. А. А. Семешко. — Тернопіль: Навчальна книга–Богдан, 2008. Вип. 1 / Впоряд. П. Ф. Серотюк. 64 с.
89. Музично-педагогічні системи та концепції ХХ століття: підручник / [С. О. Салдан, О. М. Король, Е. З. Тайнель та ін.]; за заг. канд. пед.

наук, проф. Е. З. Тайнелъ. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 328 с.

90. Назар Л. Й. Вектор оновлення завдань і цілей музично-історичних дисциплін у спеціалізованій музичній освіті. // Гуманітарні студії НАКККиМ 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції (Київ, 23 листопада 2017 р.). Київ: НАКККиМ, 2017. С. 194—197.
91. Назар Л. “Голосом взиваю до Господа...” Про викладання музики в загальноосвітній школі. // Основа. Львів, 2002, №12 (145). С. 4.
92. Назар Л. Методично-програмне забезпечення комплексу музично-історичних дисциплін: Слухання музики. Музична література. Українське музичне мистецтво. Світове музичне мистецтво. / Назар Л., Кобрин Н., Шевчук С., Холевінська Я., Степан О. / редактор-упорядник Лілія Назар. ISBN 978-96696687-2-1. Міністерство культури України, Державний науково-методичний центр змісту культурно-мистецької освіти, Львівська національна музична академія ім.М.Лисенка, середня спеціалізована музична школа-інтернат ім. С.Крушельницької. Київ: Мелосвіт, 2018. 354 с.
93. Назар Л., Будний В., Гурин О., Кобрин Н., Клим Г., Пона Я., Шевчук С. Історія музичного мистецтва./ Ред.-упор. Л. Назар // Програми з профільних предметів для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл музичного профілю / Упор. О. В. Корнілова, О. В. Гайдамака. Харків: Ранок, 2009. С. 196—214.
94. Назар Л. Й., Шевченко І. Ф. Музична література. Програма для початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів системи Міністерства культури України. Львів, 2007. 43 с.
95. Назар Л., Шевченко І. Програма з музичної літератури для ДМШ. Львів, 2009. 50 с.
96. Назар Л. Й., Шевченко І. Ф. Музична література. Програма для початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів системи Міністерства культури України. Львів, 2012. 28 с.
97. Науменко С. І. Основи вікової музичної психології. Київ: Логос, 1995. 103 с.
98. Національне виховання учнів засобами українського народознавства. // За ред. П. Сеульського. Івано-Франківськ, 1995. 178 с.
99. Нижник О.О. Інтеграція систем музичного виховання в загальноосвітній школі: Дис... канд. пед. наук: 13.00.02. К., 1996, 243 с.
100. Олексюк О. Музична педагогіка: навч. посіб. для студ. ВНЗ культури і мистецтв. Київ: КНУКиМ, 2006. 187 с.

101. Олексюк О. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва: навч. посібник./ О. М. Олексюк, М. М. Ткач. Київ: Знання України, 2004. 264 с.
102. Освітні технології./ О. М. Пехота ін. Київ: А.С.К, 2001. 256 с.
103. Основи національного виховання. Концептуальні положення (Частина І). / За заг. ред. В. Г. Кузя та ін. Київ: Інформаційно-видавничий центр "Київ", 1993. 152 с.
104. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
105. Пастир І. Педагогіка художньої творчості: монографія / Міністерство освіти і науки України, Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Ізмаїл: СМІЛ, 2016. 248 с.: іл., табл., фотоіл.
106. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ "Видавництво А. С. К.", 2004. 192 с.
107. Поставна А. К. Методика викладання музичної літератури в початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладах. Дніпропетровськ, 2007. 124 с.
108. Проблеми особистісної орієнтації педагогічного процесу: зб. наук. пр. / Міністерство мистецтв та культури України. Обласний метод. кабінет учбових закладів мистецтв та культури; голов. ред. Г. Є. Гребенюк. Харків: [б.в.], 2000. 242 с. (Проблеми сучасного мистецтва і культури).
109. Психологічне дослідження творчого потенціалу особистості / [В.О. Моляко та ін.]; АПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, лаб. психології творчості. Київ: Наукова думка, 2008. 207 с.
110. Психологія: підручник./ Ред. Ю. Трофімов. Київ: Либідь. 558 с.
111. 112. Психологія: Навч. посібник. // Ред. Ю. Макселон. Львів: Свічадо, 1998. 319 с.
112. Психолого-педагогічні та культурологічні питання гуманізації освіти: зб. наук. ст. / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України; ред. С. О. Мусатов. Київ; Рівне: Олег Зень [вид.], 2007. 112 с.
113. Психолого-педагогічні основи роботи з обдарованими дітьми (дошкільний вік): навч.-метод. посіб. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Пед. ін-т, Каф. педагогіки і психології дошк. освіти та родин. виховання; уклад.: Іванюк Г. І., Руденко Л. С., Венгловська О. А. Київ: Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, 2011. 155 с.
114. Психолого-педагогічні проблеми розвитку особистості: колект. монографія / Атаманчук Н. М. та ін.; за ред. В. Ф. Моргуна, Л. В. Герасименко, Р. М. Білоус; Кременчуц. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського. Кременчук: КрНУ ім. Михайла Остроградського, 2016. 415 с.

115. Психолого-педагогічні проблеми розвитку особистості в системі неперервної освіти: наук.-метод. зб. / Ін-т психології ім. Г. С. Костюка АПН України, Житомир. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти, Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка; ред. М. М. Заброцький. Київ; Житомир: ЖОППО, 2007. 224 с.
116. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та вузі: зб. наук. пр. / ред. кол. А. С. Дем'янчук [та ін.]; Рівненський економіко-гуманітарний ін-т АПН України. Рівне: Видавнича фірма "Ліста", 2001. 472 с.
117. Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості: навчальний посібник. Київ: ІЗМН, 1996. 236 с.
118. Романішина Т. (Антропова) Концепція музично-естетичного виховання
119. Роменець В. А. Історія психології ХХ століття: навчальний посібник. Київ: Либідь, 1998. 989 с.
120. Руденко Ю. Основи сучасного українського виховання. Київ, 2003. 328
121. Русова В. В., Рибалка В. В. Самоактуалізація особистості обдарованих старшокласників в умовах профільної підготовки (на матеріалі психологічного супроводу науково-дослідної роботи школярів у Малій академії наук): метод. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдар. дитини. Київ: Інфосистем, 2011. 154, [1] с.
122. Русова С. Вибрані педагогічні твори: у чотирьох книгах. — Кн. 3. / За заг. ред. Є. І. Коваленко; упоряд., примітки Є. І. Коваленко, О. М. Таран. Чернігів: РВК "Деснянська правда", 2008. 239 с.: портрет.; Кн. 4. Чернігів: Чернігівські обереги, 2009. 327 с.
123. Русова С. Вибрані педагогічні твори. Київ: Освіта, 1996. 304 с.
124. Салдан С. Музичне мистецтво у контексті естетичного виховання за педагогічними ідеями Григорія Сковороди та Рудольфа Штайнера // Наукові записки. Психолого-педагогічні науки. / За заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. № 2. 2016. С. 185–189.
125. Сиротенко Г. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Харків: Видав. Гр. "Основа", 2003. 80 с.
126. Сташевська І. Музична педагогіка Німеччини: історія, теорія, практика: монографія. Луганськ: ДЗ "ЛНУ ім. Т. Шевченка", 2010. 559 с.
127. Стельмахович М. Г. Українська народна педагогіка: Навчально-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 231 с.
128. Стельмахович М. Українська родинна педагогіка. Київ, 1996. 286 с.; Київ: ІЗМН, 1997. 232 с.
129. Степан О. М. Розширення і поглиблення науково-теоретичної та практичної бази музично-теоретичних дисциплін. // Гуманітарні студії НАКККиМ — 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної

- конференції (Київ, 23 листопада 2017 р.). Київ: НАКККиМ, 2017. С. 71—74.
130. Ступак Ю. П. Виховне значення українського фольклору. Київ, 1960. 31 с.
 131. Ступарик Б. Сутність і мета національного виховання. // Людинозн. студії / Дрогобицького держ. пед. ун-т ім. І. Франка. 2000. Вип. 1 (9). С. 97—108.
 132. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в п'яти томах. Т. 3. Серце віддаю дітям. Народження громадянина. Листи до сина. Київ, 1977. 670 с.
 133. Сявавко Є. І. Українська етнопедагогіка: Навчально-методичний посібник. Львів, 2002. 159 с.
 134. Тадєєв П. Обдарованість і творчість особистості: американський підхід: монографія. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. 237, [2] с.
 135. Творчий розвиток особистості засобами мистецтва: навч.-метод. посіб. / Н. Г. Ничкало та ін.; за ред. Н. Г. Ничкало; Нац. акад. пед. наук України, Інст пед. освіти і освіти дорослих. Чернівці: Зелена Буковина, 2011. 280 с.
 136. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д.; Наук. ред., передм. О. І. Пометун. Київ: Вид-во "Плеяди", 2006. 220 с.
 137. Традиції української етнопедагогіки і їх використання в навчально-виховній роботі в школі. Київ, 1993. 88 с.
 138. Українська етнопедагогіка в школі. //Автор-укладач В. Т. Розмариця. Київ: ІЗМН, 1997. 24 с.
 139. Українська національна система виховання: Конспект лекцій. //Авторукладач Ю. Д. Руденко, 1991. 48 с.
 140. Холевінська Я. І. Ключові компетентності як провідні принципи нової мистецької освіти України. // Гуманітарні студії НАКККиМ 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції (Київ, 23 листопада 2017 р.). Київ: НАКККиМ, 2017. С. 92—97.
 141. Холевінська Я. Музика в сучасних умовах виховання школярів. // Культурна спадщина України: сталий розвиток і національна безпека. / Заг. ред. О. А. Буценко та ін. Т. 1. Львів, 2017. С. 149—154.
 142. Холевінська Я. Прояви видів інтелекту в контексті музичних дисциплін спеціалізованої музичної освіти. // Культурологічний альманах. Інноваційні технології в галузі культури. Вип. 6. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. С. 118—121.
 143. Хрестоматія з української класичної педагогіки: К. Ушинський, С. Русова, А. Макаренко, Г. Ващенко, В. Сухомлинський: навч. посібник / Уклад. В. П. Кравець, О. І. Мешко. Київ: Грамота, 2008. 768 с.

144. Черкасов В. Теорія і методика музичної освіти: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга—Богдан, 2014. 472 с.
145. Шевчук С. Й. Наскрізна змістова лінія освіти “Підприємливість і фінансова грамотність”: способи реалізації у комплексі музично-історичних дисциплін. // Гуманітарні студії НАКККиМ 2017: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції (Київ, 23 листопада 2017 р.). Київ: НАКККиМ, 2017. С. 263—266.
146. Шевчук С. Типи програмності та їх адаптація в курсі предметів слухання музики та музична література. Методична розробка. Львів, 2013. 45 с.
147. Шевчук-Назар Л. Розвиток української музичної освіти та виховання в Галичині першої половини ХХ століття. // *Musica Galiciana*. Жешув, 2000. Т. 5. С. 231–245.
148. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: ДАКККиМ, 2008. 263 с.